

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että vuoden 1993 alusta voimaan tulleen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta joulukuussa 1992 annetun lain voimaantulosäännöstä muutettaisiin niin, että muutokset eivät koskisi ennen vuotta 1940 syntyneitä henkilöitä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin eläketapahtumaan, joka on sattunut 1 päivänä tammikuuta 1993 tai sen jälkeen.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakia (202/64) muutettiin 1 päivänä tammikuuta 1993 voimaan tulleella, joulukuussa 1992 annetulla lailla (1555/92), jäljempänä joulukuun 1992 muutoslaki, siten, että mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisön palvelukseen tulevan viranhaltijan tai työntekijän eläke määräytyy kaikissa tapauksissa vain peruseläketurvan mukaisesti. Samasta ajankohdasta voimaan tulleiden kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön muutosten perusteella peruseläkkeen karttuma muutettiin 1,5 prosentiksi vuodessa. Tämäkin muutos koskee sellaista jäsenyhteisön palvelussuhdetta, joka on alkanut 1 päivänä tammikuuta 1993 tai sen jälkeen.

Lain voimaantulosäännöksen mukaan muutos ei koske viranhaltijaa tai työntekijää, joka siirtyy välittömästi toisen jäsenyhteisön palveluksesta toisen jäsenyhteisön palvelukseen. Välitön siirtyminen tarkoittaa sitä, että vähintään kuusi kuukautta jatkuneiden palvelussuhteiden välissä ei saa olla kuukauden pituista tai tätä

pitempää katkosta. Muissa tapauksissa muutos koskee myös aiemmin eläkelaitoksen jäsenyhteisöjen palveluksessa olleita ja kunnallisen viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain alaisuuteen kuuluvia, joilla alkaa uusi kunnallinen palvelussuhde lain voimaantulon jälkeen.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotettu muutos

Kuntien eläketoimikunnan valmistellessa muutoksia jatkuvassa kunnallisessa palvelussuhteissa olevien eläketurvaan lähtökohdaksi otettiin, että jo lähellä eläkeikänsä olevien viranhaltijoiden ja työntekijöiden eläke-etuihin ei ehdoteta muutoksia. Toimikunnassa sovittiin, että niiden henkilöiden eläketurva, jotka ovat täyttäneet 55 vuotta ennen uudistuksen voimaantuloa eli ennen 1 päivää tammikuuta 1995, säilyy entisellään.

Joulukuun 1992 muutoslain voimaantulon jälkeen on esiintynyt tilanteita, joissa henkilö, jolla on takana pitkäaikainen palvelus julkisella sektorilla, tulee kunnallisten viranhaltijain ja

työntekijäin eläkelain piiriin lain voimaantulon jälkeen eli 1 päivänä tammikuuta 1993 tai myöhemmin. Lain voimaantulosäännöksessä ei kuitenkaan ole muutokselta suojattu mitään ikäluokkia. Jotta myös julkisella sektorilla kauan palvelleet jo tietyn ikäiset henkilöt suojataisiin joulukuun 1992 muutoslain mukaisilta eläketurvan heikennyksiltä, ehdotetaan, että lain mukaiset eläketurvan muutokset eivät koske sellaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1940. Tällöin suojatut ikäluokat olisivat samat kuin 1 päivänä tammikuuta 1995 voimaan tulevilta eläkesäännön muutoksilta suojatut.

Muutoksen johdosta ei myöskään hallituksen esityksessä laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 16 a §:n muuttamisesta (HE 80/1993 vp.) ehdotetun lain voimaantulosäännöksessä tarvita edellytystä, että kunnallinen palvelussuhde on jatkunut yhdenjaksoisesti 31 päivästä joulukuuta 1992 2 päivään tammikuuta 1995.

Hallituksen esityksessä valtion eläkelainsäädännön muuttamisesta (HE 96/1993 vp.) ehdotetaan vastaavaa muutosta valtion eläkelain muuttamisesta joulukuussa 1992 annetun lain (1599/92) voimaantulosäännökseen.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetun muutoksen vaikutusta tuleviin eläkemenoihin on vaikea ennakoida, koska ikääntyneiden työntekijöiden liikkuvuudesta ei ole käytettävissä luotettavia arvioita. Muutoksen vaikutus vähenee varsin nopeasti entiset edut säilyttävien viranhaltijoiden ja työntekijöiden määrän supistuessa. Koska kunnat toisaalta eivät lähivuosina juurikaan ota uutta henkilöstöä, eläkekustannukset eivät mainittavasti kasva. Merkittäviä taloudellisia rasitteita voi kuitenkin syntyä, jos valtion laitoksia ryhdytään laajassa mittakaavassa kunnallistamaan.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi eläketahtumaan, joka sattuu 1 päivänä tammikuuta 1993 tai sen jälkeen eli joulukuun 1992 muutoslain voimaantulon jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1555/92) voimaantulosäännökseen uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Lakia sovelletaan vuoden 1939 jälkeen syntyneeseen viranhaltijaan ja työntekijään, jolla on vuoden 1992 jälkeen alkanut kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain piiriin kuuluva palvelus. Lakia ei sovelleta viranhaltijaan ja työntekijään, jonka palvelus on ollut voimassa ennen lain voimaantuloa ja jatkuu yhdenjaksoisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Tätä lakia sovelletaan eläketapahtumaan, joka on sattunut 1 päivänä tammikuuta 1993 tai sen jälkeen.

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Sisäasiainministeri *Mauri Pekkarinen*

